

HISTORIA MAGISTRA VITAE

NOI TEME PE AGENDA DE CERCETARE

Lucrările Conferinței Naționale

Historia magistra vitae. Noi teme pe agenda de cercetare

Cluj-Napoca, 8-9 aprilie 2016

COORDONATORI:

MIHAI-OCTAVIAN GROZA
GABRIELA-MARGARETA NISIPEANU
ANDREI PĂVĂLEAN
DIANA-MARIA DĂIAN
DANIELA-MARIA STANCIU

ARGONAUT/MEGA
Cluj-Napoca, 2017

Seria:

●ISTORIE●DOCUMENTE●MĂRTURII●

HISTORIA Magistra Vitae. Noi teme pe agenda de cercetare /
coordonatori Diana–Maria Dăian, Mihai-Octavian Groza, Gabriela-
Margareta Nisipeanu, Andrei Păvălean, Daniela-Maria Stanciu. –
Cluj-Napoca: Argonaut; 2017. – 453 p. ; 24 cm.

ISBN 978-973-109-758-9 (Argonaut)

ISBN 978-606-543-973-3 (Mega)

I. DĂIAN, Diana-Maria (coord.)

II. GROZA, Mihai-Octavian (coord.)

III. NISIPEANU, Gabriela-Margareta (coord.)

IV. PĂVĂLEAN, Andrei (coord.)

V. STANCIU, Daniela-Maria (coord.)

008(498.4)''1848/1948''

Coperta I: Sala de studiu a Bibliotecii Universitare, *Fondul de Fotografii*,
Biblioteca Central Universitară „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca

© Coordonatorii volumului. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul coordonatorilor, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Despărțământul ASTRA „Vasile Moga” Sebeș, strada Crângului, număr 14, Sebeș, 515800, județ Alba, România, telefon: 0747-920019; e-mail: grozamihai@ymail.com.

Editura Argonaut, strada Ciucaș, număr 5/15, Cluj-Napoca, 400545, județ Cluj, România, telefon: 0741-377968; e-mail: edituraargonaut@yahoo.ro.

„Istoria este cea dintâi carte a unei nații. Într-însa ea își vede trecutul, prezentul și viitorul” (Nicolae Bălcescu)

CUPRINS

Prefață.....	11
Argument.....	13

ISTORIE ANTICĂ ȘI MEDIEVALĂ

Teodora-Daniela MOȚ

Insula Rhodos în relațiile comerciale ale lumii elenistice	17
--	----

David-Linus-Emanuel NEAGU

Împărații bizantini și imaginea monarhului ideal în cronica lui Matei de Edessa....	25
---	----

Marian SUCIU

Scurte repere în istoria premodernă a populației Thai	41
---	----

ISTORIE MODERNĂ

George-Paul MOLDOVAN

Fenomenul fugii iobagilor de pe domeniile nobiliare din comitatul Satu Mare în primele trei decenii ale secolului al XVIII-lea.....	53
---	----

Silvia-Iuliana AMĂNĂLĂCHIOAIE

Câteva aspecte mai puțin cunoscute din viața și activitatea unui boier moldovean de la începutul veacului al XVIII-lea: Ioan Sturdza	71
--	----

Vasile-Lucian GOLDAN

Ierarhul Iosif Naniescu. Reperle vieții (1818-1875)	81
---	----

Andrei Sabin FAUR

Personalitatea și regimul lui Napoleon Bonaparte reflectate în cultura românească din Transilvania în secolul al XIX-lea	89
--	----

Nicolae DUMBRĂVESCU

Pagini de „memorialistică mărunță” despre Revoluția de la 1848-1849 din Transilvania. Însemnările culese de Virgil Șotropa de la tatăl său Alexandru Șotropa și unchiul Florian Porcius..... 103

Silviu Marcel COSTIN

Organizarea cursurilor la Seminarul „Veniamin Costachi” din Iași în perioada 1851-1861. Elevii și programa școlară..... 113

Ionel MUNTEANU

Philippe de Flandra, între dorința românilor și interesele Marilor Puteri 129

Gabriela DRISTARU

Relațiile româno-ruse în contextul Conferinței de la Paris (martie-iunie 1866) și a venirii principelui Carol în Principate. O analiză istoriografică..... 141

Iustin-Eusebiu GHERMAN

Legea Jandarmeriei Rurale (1893). Nevoia de ordine sau necesitate politică? 159

Oana-Maria MITU

Regina Elisabeta a României și modelul feminin în Belle Époque 173

Iuliu-Marius MORARIU

Presa din zona Năsăudului în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea. Tranziția de la presa specializată la „publicistica de loisir” 189

Ionel MOLDOVAN

Biserica și războiul. Conferințele Pastorale din Arhiepiscopia Iașilor în 1915.....201

Ionel SIGARTEU

Proiectul francez de constituire a unei legiuni transilvănene în 1918. Transportarea voluntarilor români din Rusia în Franța215

Tudor ȘTEFĂNESCU

Noi reflecții asupra masacrului de la Beliș, din noiembrie 1918225

Mihai-Octavian GROZA

Acțiunea politică a social-democraților transilvăneni din toamna și iarna anului 1918 reflectată în istoriografia românească (1919-2016).....233

ISTORIE CONTEMPORANĂ

Răzvan CIOBANU

Garda Conștiinței Naționale și „socialismul național-creștin”251

Tereza POP

Caricatura politică în Clujul interbelic263

Elena CAZACU (COJOCARIU)

Campania militară din anul 1941 și implicațiile sale pentru Bucovina.....281

Ionuț-Alexandru MARANDA

După Rebeliune... Legionari în detenție. Studiu de caz: Penitenciarul Aiud 1941-1944295

Daniel-Vasile CHIRIAC

Partidul Comunist Român și pregătirea alegerilor din 19 noiembrie 1946. Studiu de caz: județul Iași311

Ionuț Mircea MARCU

De la „eliberarea națională a României” la „revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”. Reinterpretări discursive ale zilei de 23 August în timpul regimului comunist (1945-1989)323

Adrian Constantin ROTAR

Problema cadrelor și propaganda în timpul colectivizării în Regiunea Suceava (1949-1962).....339

Ioana-Zoia SANDU (URSU)

Investigarea arhivelor Securității prin analiza de discurs. Asociația „subversivă” *Rugul Aprins*351

Silvia-Cristina BAUMGARTEN

Primele trei ediții ale Festivalului „Cerbul de Aur”. Între artă și propaganda.....361

Cristian CULICIU

Fuga din țară: calea aerului. Un caz de deturnare reușită la Oradea (1971).....369

Ana-Maria Cristina STOIA	
Dimensiunea simbolică a Revoluției clujene de la 1989. Imaginea soldaților în rândurile manifestațiilor	379
Marius MUREȘAN	
Observatorii străini la alegerile prezidențiale din 20 mai 1990	391
Carmen ȚĂGȘOREAN	
Imaginea comunității evreiești în viziunea lui Marius Mircu.....	401
Beatrice Nicolle CREȚU	
De la victorie la declin: independența nu a salvat Sudanul de Sud.....	413
Anuța IUGA	
Raportul dintre istorie și literatură în memoria orală	427
Dorin-Gabriel POP	
Prolegomene la o teorie a memoriei postevenimențiale	435
Lista autorilor	451

PREFAȚĂ

De regulă, scopul unei cărți este simplu: să reflecte dorința autorului de a împărtăși din experiențele proprii cu ceilalți. Cartea de față este rezultatul unei conferințe naționale studențești desfășurată anul trecut la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, în organizarea unui colectiv entuziast și deplin devotat muzei Clio.

Înainte de toate, acest volum hibrid oarecum, fiindcă sunt articole care acoperă un segment cronologic foarte larg, de la antichitate până la realitățile recente, dar și abordări metodologice diferite, reprezintă un suport, un sprijin pentru toți cei care și-au dorit o înțelegere mai profundă a trecutului și au avut curajul unei „înfruntări” colocviale în arena istoriografică în spiritul unor valori creatoare, autentice. Fără nicio îndoială, prezentul volum reflectă necesitatea resimțită de mai tinerii noștri colegi (studenți, masteranzi și doctoranzi) veniți din multe centre universitare de a păstra un echilibru între abordările clasice și tendințele modernizatoare din istoriografia universală și românească, de a consolida tendințe care s-au validat deja în scrisul istoric contemporan, dar și de a deschide noi șantiere de lucru pe baza unor surse noi, ori prin apelul la metodologii ce vin dinspre alte științe umaniste și sociale.

Un observator atent al producției științifice autohtone, de multe ori foarte consistentă cantitativ, ar putea ridica întrebarea dacă un nou volum de istorie mai este necesar. Răspunsul nu poate fi decât unul afirmativ. Da, era nevoie și de acest volum al tinerilor istorici. Asemenea demersuri sunt necesare și eficiente pentru toți începătorii și pentru toate tendințele istoriografice ilustrate în volum de cei 34 de autori, fiind un model de bune practici, dar și un punct de pornire pentru viitoarele publicații ale istoricilor de mâine.

*Prof. univ. dr. Ioan Bolovan
Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca*